

ΠΟΛ.1204/2018

Υποχρεώσεις υπόχρεων προσώπων βάσει των διατάξεων του Ν.4557/2018 (Α' 139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας» και κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με αυτές

Αθήνα, 30 Οκτωβρίου 2018

ΠΟΛ.1204/30-10-2018

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΛΕΓΧΩΝ

ΤΜΗΜΑ

Δ'

Τηλέφωνο : 210 3375046 2103375089

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10

Ταχ. Κωδ. : 101 84 ΑΘΗΝΑ

FAX : 210 3375354

e-mail : d.eleg@aade.gr

ΠΟΛ 1204/2018

Θέμα: Υποχρεώσεις υπόχρεων προσώπων βάσει των διατάξεων του Ν.4557/2018 (Α' 139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας» και κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με αυτές.

Ι. Γενικά

Με την ΠΟΛ.1189/2018 σας κοινοποιήθηκαν οι διατάξεις του Ν.4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές

δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας», με τον οποίο ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 και καταργήθηκαν οι διατάξεις του ν.3691/2008.

Σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι η ενημέρωση των υπόχρεων προσώπων αρμοδιότητας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) σχετικά με τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις διατάξεις του ως άνω νόμου, καθώς και τις προβλεπόμενες κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις εν λόγω υποχρεώσεις.

II. Υπόχρεα πρόσωπα

Με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 5 και της περ. ε' της παρ.1 του άρθρου 6 του Ν.4557/2018 ορίζονται τα υπόχρεα πρόσωπα αρμοδιότητας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) ως εξής:

- α) εξωτερικοί λογιστές - φοροτεχνικοί και νομικά πρόσωπα παροχής λογιστικών - φοροτεχνικών υπηρεσιών, καθώς και ιδιώτες ελεγκτές,
- β) μεσίτες ακινήτων, για συναλλαγές των οποίων η αξία ανέρχεται σε τουλάχιστον δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, ανεξαρτήτως αν το ποσό αυτό αφορά αγορά, πώληση ή μηνιαίο μίσθωμα εκμίσθωσης ακινήτου, και
- γ) έμποροι και εκπλειστηριαστές αγαθών μεγάλης αξίας, όταν η αξία της συναλλαγής ανέρχεται σε τουλάχιστον δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, ανεξάρτητα από το εάν αυτή διενεργείται με μια μόνο πράξη ή με περισσότερες, μεταξύ των οποίων φαίνεται να υπάρχει κάποια σχέση. Ως έμποροι αγαθών μεγάλης αξίας νοούνται ιδίως:

1) Οι επιχειρήσεις εξόρυξης, παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας πολύτιμων και ημιπολύτιμων λίθων, οι επιχειρήσεις παραγωγής, επεξεργασίας και εμπορίας πολύτιμων μετάλλων και παράγωγων προϊόντων, οι επιχειρήσεις εμπορίας μαργαριταριών και κοραλλιών και οι επιχειρήσεις κατασκευής και εμπορίας κοσμημάτων και ρολογιών,

2) οι επιχειρήσεις εμπορίας παλαιών αντικειμένων αξίας (αντίκες), αρχαιοτήτων, μεταλλίων, παλαιών γραμματοσήμων και νομισμάτων και λοιπών συλλεκτικών ειδών αξίας, καθώς και οι επιχειρήσεις ή επαγγελματίες παραγωγής ή κατασκευής και εμπορίας έργων και αντικειμένων τέχνης γενικά, καθώς και μουσικών οργάνων,

3) πρόσωπα που εμπορεύονται ή ενεργούν ως μεσάζοντες στο εμπόριο έργων τέχνης, συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου που πραγματοποιείται σε αίθουσες έργων τέχνης και οίκους δημοπρασιών,

4) οι επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας ταπήτων και χαλιών, ειδών γουνοποιίας, δερμάτινων ειδών και ενδυμάτων γενικά,

5) οι επιχειρήσεις εμπορίας επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ελικοπτέρων, αεροσκαφών και σκαφών αναψυχής γενικά,

III. Υποχρεώσεις

1. Μέτρα δέουσας επιμέλειας

1.1 Περιπτώσεις εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας (άρθρο 12 του Ν.4557/2018)

Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τους πελάτες τους στις εξής περιπτώσεις:

1. Όταν συνάπτουν επιχειρηματική σχέση,

2. Όταν διενεργούν περιστασιακή συναλλαγή που:

α) ανέρχεται σε ποσό ίσο ή μεγαλύτερο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ είτε η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με μία και μόνη πράξη είτε με περισσότερες που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους, β) αποτελεί μεταφορά χρηματικών ποσών, σύμφωνα με τον ορισμό του στοιχείου 9 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 141) άνω των χιλίων (1.000) ευρώ,

3. όταν πρόκειται για πρόσωπα που εμπορεύονται αγαθά και διενεργούν περιστασιακή συναλλαγή σε μετρητά που αφορά ποσό δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ τουλάχιστον, ανεξάρτητα από το αν διενεργείται με μία μόνη πράξη ή με περισσότερες που φαίνεται να συνδέονται μεταξύ τους,

4. όταν υπάρχει υπόνοια νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ανεξάρτητα από κάθε παρέκκλιση, εξαίρεση ή κατώτατο όριο ποσού,

5. όταν υπάρχουν αμφιβολίες για την ακρίβεια, την πληρότητα ή την επάρκεια των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν προηγουμένως για την πιστοποίηση και την επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου.

Τα ως άνω ποσά υπολογίζονται χωρίς Φ.Π.Α. ή άλλες νόμιμες κρατήσεις που επιβαρύνουν τον πελάτη.

1.2 Μέτρα συνήθους δέουσας επιμέλειας και χρόνος εφαρμογής (άρθρα 13 και 14 του Ν.4557/2018)

Τα μέτρα συνήθους δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη περιλαμβάνουν, τα εξής:

α) την εξακρίβωση και επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη, πριν από τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης ή τη διενέργεια της συναλλαγής, βάσει εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών από αξιόπιστη και ανεξάρτητη πηγή.

Όταν ο πελάτης ενεργεί μέσω εξουσιοδοτημένου προσώπου, το υπόχρεο πρόσωπο εφαρμόζει την ίδια υποχρέωση και για το πρόσωπο αυτό. Επισημαίνεται ότι με την ΠΟΛ.1200/2018 Απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. ορίστηκαν τα έγγραφα και τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται από τα υπόχρεα πρόσωπα για την πιστοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας των πελατών τους κατά την εφαρμογή των μέτρων δέουσας επιμέλειας του Ν.4557/2018.

β) την εξακρίβωση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου, πριν από τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης ή τη διενέργεια της συναλλαγής, την επικαιροποίηση των στοιχείων και τη λήψη εύλογων μέτρων για την επαλήθευση αυτών, ώστε να διασφαλίζεται ότι το υπόχρεο πρόσωπο γνωρίζει τον πραγματικό δικαιούχο. Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, τα καταπιστεύματα ή άλλα νομικά μορφώματα, λαμβάνονται εύλογα μέτρα για να γίνει γνωστή η διάρθρωση του καθεστώτος ιδιοκτησίας και ελέγχου του πελάτη.

Ο πραγματικός δικαιούχος ορίζεται ως το ή τα φυσικά πρόσωπα, στα οποία τελικά ανήκει ο πελάτης, νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, ή τα οποία ελέγχουν αυτόν, καθώς και το ή τα φυσικά πρόσωπα για λογαριασμό των οποίων διεξάγεται συναλλαγή ή δραστηριότητα. Αναλυτικότερα, με τις διατάξεις της παρ.17 του άρθρου 3 του Ν.4557/2018 περιγράφονται τα κριτήρια προσδιορισμού του πραγματικού δικαιούχου τόσο για τα νομικά πρόσωπα, όσο και για τα καταπιστεύματα.

Επισημαίνεται ότι η εξακρίβωση και ο έλεγχος της ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων θα πρέπει, κατά περίπτωση, να επεκτείνεται σε νομικές οντότητες που κατέχουν άλλες νομικές οντότητες και τα υπόχρεα πρόσωπα θα πρέπει να αναζητούν το ή τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία τελικά ασκούν έλεγχο μέσω ιδιοκτησίας ή με άλλα μέσα της νομικής οντότητας-πελάτη.

Σημειώνεται, επίσης, ότι ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα να μπορεί να εξακριβωθεί και το οποίο τελικά κατέχει ή ελέγχει μια νομική οντότητα. Σε τέτοιες εξαιρετικές περιπτώσεις, τα υπόχρεα πρόσωπα, έχοντας εξαντλήσει όλα τα άλλα μέσα εξακρίβωσης, και υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες, μπορούν να θεωρήσουν τα ανώτερα διοικητικά στελέχη ως τους πραγματικούς δικαιούχους.

Εξάλλου, με τις διατάξεις του άρθρου 20 του Ν.4557/2018 επιβάλλεται καταρχάς στα νομικά πρόσωπα και άλλες νομικές οντότητες που έχουν καταστατική έδρα στην Ελλάδα, να συλλέγουν και να φυλάσσουν επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες, σε ειδικό μητρώο που τηρούν στην έδρα τους, σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο τους και να χορηγούν τις πληροφορίες αυτές στα υπόχρεα πρόσωπα, όταν αυτά λαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν τουλάχιστον το ονοματεπώνυμο, την ημερομηνία γέννησης, την υπηκοότητα και τη χώρα διαμονής των πραγματικών δικαιούχων, καθώς επίσης και το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχουν. Το εν λόγω ειδικό μητρώο καταχωρίζεται στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, το οποίο δημιουργείται στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ) εντός εξήντα (60) ημερών από την έναρξη λειτουργίας του. Πρόσβαση στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, έχουν μεταξύ άλλων, τα υπόχρεα πρόσωπα αποκλειστικά στο πλαίσιο της εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας.

Επισημαίνεται ότι με την πρόσβαση των υπόχρεων προσώπων στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων δεν εξαντλείται η υποχρέωσή τους αναφορικά με την πιστοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου, καθώς το υπόχρεο πρόσωπο οφείλει να λάβει υπόψη του όλες τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή του ώστε να διασφαλίσει ότι γνωρίζει τον πραγματικό δικαιούχο. Από τη στιγμή που ταυτοποιηθεί ο πραγματικός δικαιούχος, το υπόχρεο πρόσωπο οφείλει να προχωρήσει στην πιστοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητάς του βάσει των εγγράφων που περιλαμβάνονται στην ΠΟΛ.1200/2018 Απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

- γ) την αξιολόγηση και ανάλογα με την περίπτωση τη συλλογή πληροφοριών για το αντικείμενο και τον σκοπό της επιχειρηματικής σχέσης. Ως επιχειρηματική σχέση ορίζεται, σύμφωνα με την παρ.16 του άρθρου 3 του Ν.4557/2018, η επιχειρηματική, επαγγελματική ή εμπορική σχέση, η οποία συνδέεται με τις επαγγελματικές δραστηριότητες των υπόχρεων προσώπων και η οποία αναμένεται, κατά το χρόνο σύναψής της, ότι θα έχει κάποια διάρκεια.
- δ) την άσκηση συνεχούς εποπτείας όσον αφορά την επιχειρηματική σχέση, με ενδεδειγμένη εξέταση των συναλλαγών που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια αυτής, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι οι συναλλαγές ή δραστηριότητες συνάδουν με τις γνώσεις που έχουν τα υπόχρεα πρόσωπα σχετικά με τον πελάτη, τις επαγγελματικές δραστηριότητες και το προφίλ κινδύνου του, καθώς και, εφόσον απαιτείται, την προέλευση των κεφαλαίων. Στο πλαίσιο της άσκησης συνεχούς εποπτείας τα υπόχρεα πρόσωπα διασφαλίζουν την τήρηση ενημερωμένων εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 13, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το υπόχρεο πρόσωπο δεν μπορεί να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη που προβλέπονται στις πρώτες τρεις ως άνω περιπτώσεις, δεν εκτελεί συναλλαγές του, δεν συνάπτει επιχειρηματική σχέση ή διακόπτει οριστικά αυτήν και εξετάζει αν συντρέχει υποχρέωση αναφοράς στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες (Αρχή). Η συγκεκριμένη υποχρέωση δεν εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, από λογιστές - φοροτεχνικούς συμβούλους στις περιπτώσεις μόνο που τα εν λόγω πρόσωπα εκτελούν τα καθήκοντά τους στο πλαίσιο της υπεράσπισης των πελατών τους σε δικαστικές διαδικασίες ή σχετικά με αυτές, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών αναφορικά με την κίνηση ή αποφυγή τέτοιων διαδικασιών.

Επιπλέον, σύμφωνα με τις παρ.7 και 9 του άρθρου 13, επισημαίνεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν, την κατάλληλη χρονική στιγμή και ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας όχι μόνο στους νέους αλλά και στους υφιστάμενους πελάτες. Ο βαθμός κινδύνου εξαρτάται μεταξύ άλλων από την επαγγελματική δραστηριότητα και το οικονομικό μέγεθος του πελάτη, τον σκοπό της επιχειρηματικής σχέσης, τον τύπο, την συχνότητα και αξία των διενεργούμενων συναλλαγών, καθώς και την αναμενόμενη προέλευση και τον προορισμό των κεφαλαίων. Παράλληλα, τα υπόχρεα πρόσωπα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν στις αρμόδιες αρχές ότι η έκταση των μέτρων είναι ανάλογη με τους κινδύνους διάπραξης

αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ότι εφαρμόζουν αυτά τα μέτρα με συνέπεια και αποτελεσματικότητα.

1.3 Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια (άρθρο 15 του Ν.4557/2018)

Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν μέτρα απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, αφού προηγουμένως συγκεντρώσουν επαρκείς πληροφορίες και βεβαιωθούν ότι μια επιχειρηματική σχέση ή συναλλαγή παρουσιάζει χαμηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται τα μέτρα συνήθους δέουσας επιμέλειας που αναφέρονται ανωτέρω, προσαρμόζοντας ωστόσο κατάλληλα το ποσοτικό όριο, τον χρόνο ή τον τρόπο εφαρμογής τους.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα εφαρμογής απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας είναι:

- α) η επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου μετά τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης και αφού οι συναλλαγές του πελάτη υπερβούν κάποιο εύλογο ποσοτικό όριο,**
- β) η μείωση της συχνότητας της επικαιροποίησης στοιχείων του οικονομικού προφίλ του πελάτη,**
- γ) η μείωση του βαθμού παρακολούθησης της συναλλακτικής δραστηριότητας του πελάτη βάσει εύλογου ποσοτικού ορίου και**
- δ) η μη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων για τον σκοπό της επιχειρηματικής σχέσης όταν αυτή τεκμαίρεται από τον τύπο των διεξαγόμενων συναλλαγών.**

Σημειώνεται ότι τα μέτρα απλουστευμένης δέουσας επιμέλειας αφορούν σε χαλάρωση συγκεκριμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας, αλλά όχι στην πλήρη απαλοιφή κάποιου εξ αυτών.

Επισημαίνεται ότι τα υπόχρεα πρόσωπα προκειμένου να εκτιμήσουν αν μια επιχειρηματική σχέση ή συναλλαγή παρουσιάζει χαμηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον τους παράγοντες δυνητικά χαμηλότερου κινδύνου του Παραρτήματος Ι του Ν.4557/2018, οι οποίοι σχετίζονται με πελάτες (π.χ. δημόσια αρχή ή νομικό πρόσωπο

δημοσίου δικαίου), χώρες και γεωγραφικές περιοχές (π.χ. κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης) καθώς και με συγκεκριμένα προϊόντα, υπηρεσίες, συναλλαγές ή διαύλους παροχής υπηρεσιών (π.χ. προϊόντα με χαμηλά όρια διακινούμενων χρηματικών ποσών)

1.4 Αυξημένη δέουσα επιμέλεια και πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα (άρθρα 16, 18 του Ν.4557/2018)

Σύμφωνα με τις παρ.1 και 2 του άρθρου 16 τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη όταν συναλλάσσονται με πρόσωπα με εγκατάσταση σε τρίτες χώρες, που χαρακτηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως υψηλού κινδύνου νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Τα υπόχρεα πρόσωπα δεν υποχρεούνται εξ ορισμού να εφαρμόζουν μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας όταν ο ευρισκόμενος σε τρίτη χώρα υψηλού κινδύνου πελάτης τους είναι υποκατάστημα ή θυγατρική κατά πλειοψηφική συμμετοχή υπόχρεης οντότητας εγκατεστημένης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εφόσον συμμορφώνεται πλήρως με τις πολιτικές και διαδικασίες που εφαρμόζονται σε επίπεδο ομίλου.

Τα υπόχρεα πρόσωπα προσεγγίζουν τις περιπτώσεις αυτές με βάση τον εκτιμώμενο κίνδυνο.

Επίσης, τα υπόχρεα πρόσωπα, όπως ορίζει η παρ.3, εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή το ιστορικό και τον σκοπό των πολύπλοκων ή ασυνήθιστα μεγάλων συναλλαγών, καθώς και τα ασυνήθιστα είδη συναλλαγών που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό σκοπό ή νόμιμο σκοπό. Τα υπόχρεα πρόσωπα αυξάνουν τον βαθμό και προσαρμόζουν τον τρόπο παρακολούθησης της επιχειρηματικής σχέσης προκειμένου να προσδιορίσουν αν οι εν λόγω συναλλαγές ή δραστηριότητες είναι ασυνήθεις ή ύποπτες.

Τα υπόχρεα πρόσωπα για να εκτιμήσουν αν μια επιχειρηματική σχέση ή συναλλαγή παρουσιάζει υψηλότερο κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον τους παράγοντες που αναφέρονται στο Παράρτημα II του Ν.4557/2018 και οι οποίοι σχετίζονται με πελάτες (π.χ. ιδιοκτησιακή δομή εταιρείας που φαίνεται ασυνήθιστη ή υπερβολικά πολύπλοκη),

χώρες και γεωγραφικές περιοχές (π.χ. χώρες με ελλείψεις αποτελεσματικών συστημάτων καταπολέμησης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή υψηλά επίπεδα διαφθοράς και οργανωμένου εγκλήματος), καθώς και με συγκεκριμένα προϊόντα, υπηρεσίες, συναλλαγές ή διαύλους παροχής υπηρεσιών (π.χ. επιχειρηματικές σχέσεις ή συναλλαγές εξ αποστάσεως).

Εκτός των ανωτέρω η εφαρμογή αυξημένων μέτρων δέουσας επιμέλειας προβλέπεται και στις συναλλαγές ή επιχειρηματικές σχέσεις με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα, στενούς συγγενείς και στενούς συνεργάτες τους.

Σύμφωνα με την παρ.9 του άρθρου 3 του Ν.4557/2018 ως πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα ορίζονται τα φυσικά πρόσωπα, στα οποία έχουν ή είχαν ανατεθεί σημαντικά δημόσια λειτουργήματα, όπως οι αρχηγοί κρατών, οι αρχηγοί κυβερνήσεων, οι υπουργοί, αναπληρωτές υπουργοί και υφυπουργοί, τα μέλη κοινοβουλίων ή αντίστοιχων νομοθετικών σωμάτων, τα μέλη των διοικητικών οργάνων πολιτικών κομμάτων, τα μέλη ανώτατων δικαστηρίων, τα μέλη ελεγκτικών δικαστηρίων, τα μέλη διοικητικών συμβουλίων κεντρικών τραπεζών, οι πρέσβεις και οι επιτετραμμένοι διπλωμάτες, οι υψηλόβαθμοι αξιωματικοί ενόπλων δυνάμεων, τα μέλη διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων κρατικών επιχειρήσεων, οι διευθυντές, αναπληρωτές διευθυντές και μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή πρόσωπα που κατέχουν ισοδύναμη θέση σε διεθνείς οργανισμούς. Σημειώνεται ότι κανένα από τα ανωτέρω δημόσια λειτουργήματα δεν αφορά σε πρόσωπα κατέχοντα ενδιάμεσες ή χαμηλές θέσεις της υπαλληλικής ιεραρχίας. Παράλληλα, στα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα περιλαμβάνονται, σύμφωνα με τις παρ.10 και 11 του άρθρου 3 τα μέλη της οικογένειας (σύζυγοι, τέκνα και σύζυγοί τους ή πρόσωπα εξομοιούμενα με συζύγους σύμφωνα με την εκάστοτε εθνική νομοθεσία, καθώς και γονείς) και οι στενοί συνεργάτες των ανωτέρω (π.χ. φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με στενή επιχειρηματική σχέση με πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο ή πραγματικοί δικαιούχοι νομικής οντότητας ή μορφώματος που συστάθηκε προς όφελος πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου).

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν.4557/2018, τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν, πλέον των μέτρων συνήθους δέουσας επιμέλειας, να εφαρμόζουν τα εξής:

- α) να διαθέτουν κατάλληλα συστήματα διαχείρισης κινδύνου και να εφαρμόζουν διαδικασίες ανάλογες με τον βαθμό κινδύνου, για να διαπιστώνουν αν ο πελάτης ή ο πραγματικός δικαιούχος ανήκουν στις ανωτέρω κατηγορίες προσώπων,**
- β) να λαμβάνουν την έγκριση ανώτερου διοικητικού στελέχους για τη σύναψη ή διατήρηση επιχειρηματικών σχέσεων με τους πελάτες αυτούς,**
- γ) να λαμβάνουν επαρκή μέτρα για να διαπιστώνουν την πηγή του πλούτου και την προέλευση των κεφαλαίων στα οποία αφορά η επιχειρηματική σχέση ή συναλλαγή,**
- δ) να διενεργούν στενότερη και συνεχή παρακολούθηση των εν λόγω επιχειρηματικών σχέσεων.**

Όταν ένα πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο έχει παύσει να ασκεί σημαντικό δημόσιο λειτούργημα σε ένα κράτος ή να κατέχει σημαντική δημόσια θέση σε διεθνή οργανισμό, τα υπόχρεα πρόσωπα απαιτείται να λαμβάνουν υπόψη για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός έτους τον κίνδυνο που συνεχίζει να θέτει το εν λόγω πρόσωπο και να εφαρμόζουν τα κατάλληλα μέτρα, ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου, έως ότου κρίνουν ότι το πρόσωπο αυτό δεν ενέχει πλέον κίνδυνο που χαρακτηρίζει ειδικά τα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα.

Σημειώνεται ότι οι διατάξεις σχετικά με τα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα είναι προληπτικής και όχι ποινικής/ κυρωτικής φύσης και δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι στιγματίζουν πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα ως εμπλεκόμενα σε εγκληματική δραστηριότητα. Η άρνηση σύναψης μιας επιχειρηματικής σχέσης απλώς και μόνο λόγω του προσδιορισμού ενός προσώπου ως «πολιτικώς εκτεθειμένου» δεν συνάδει με το γράμμα και το πνεύμα του Ν.4557/2018.

2. Αναφορές ύποπτων συναλλαγών προς την Αρχή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (άρθρο 22 του Ν.4557/2018)

Τα υπόχρεα πρόσωπα και οι υπάλληλοί τους, στους οποίους περιλαμβάνονται τα διευθυντικά στελέχη, οφείλουν:

- α) να ενημερώνουν αμελλητί, με δική τους πρωτοβουλία την Αρχή όταν γνωρίζουν ή έχουν σοβαρές ενδείξεις ή υποψίες, ότι χρηματικά ποσά, ανεξαρτήτως του ύψους τους, συνιστούν έσοδα**

από εγκληματικές δραστηριότητες ή σχετίζονται με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η υποχρέωση αυτή αφορά και κάθε περίπτωση απόπειρας ύποπτης συναλλαγής.

- β) να παρέχουν αμελλητί στην Αρχή, στην αρμόδια αρχή και σε άλλες δημόσιες αρχές που είναι επιφορτισμένες με καθήκοντα για την καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, κατόπιν αιτήματος αυτών, όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες και στοιχεία.

Οι ανωτέρω υποχρεώσεις δεν εφαρμόζονται από λογιστές - φοροτεχνικούς συμβούλους στις περιπτώσεις μόνο που τα εν λόγω πρόσωπα εκτελούν τα καθήκοντά τους στο πλαίσιο της υπεράσπισης των πελατών τους σε δικαστικές διαδικασίες ή σχετικά με αυτές, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών αναφορικά με την κίνηση ή αποφυγή τέτοιων διαδικασιών.

Για διευκόλυνση των υπόχρεων προσώπων είναι διαθέσιμη εφαρμογή για ηλεκτρονική υποβολή αναφοράς στην ιστοσελίδα της Αρχής (<http://www.hellenic-fiu.gr>), καθώς και σχετικό υπόδειγμα αναφοράς.

3. Αποχή από συναλλαγές (άρθρο 23 του Ν.4557/2018)

Τα υπόχρεα πρόσωπα απέχουν από τη διενέργεια συναλλαγών εάν γνωρίζουν ή υποπτεύονται ότι συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Στην περίπτωση αυτή, οφείλουν να ενημερώσουν άμεσα την αρχή και εφόσον, αυτή στείλει οδηγίες να συμμορφωθούν, πριν εκτελέσουν οποιαδήποτε συναλλαγή.

Ωστόσο, τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν να συνυπολογίσουν τον κίνδυνο ο πελάτης να υποψιαστεί κάτι από τη μη διενέργεια της συναλλαγής και να προσπαθήσει να αποκρύψει τα περιουσιακά του στοιχεία. Στην περίπτωση αυτή, η συναλλαγή εκτελείται κανονικά και τα υπόχρεα πρόσωπα ενημερώνουν την Αρχή αμέσως μετά.

4. Μέτρα προστασίας των αναφερόντων προσώπων (άρθρο 26 Ν.4557/2018)

Η καλόπιστη γνωστοποίηση πληροφοριών προς την Αρχή ή εντός του υπόχρεου προσώπου δεν συνεπάγεται οποιουδήποτε είδους ευθύνη για το υπόχρεο πρόσωπο και τους υπαλλήλους τους ακόμη και αν

αποδειχθεί ότι δεν υπήρξε εγκληματική δραστηριότητα, ούτε μπορεί να αποτελέσει λόγο καταγγελίας της εργασιακής σύμβασης ή μεταβολή των όρων της επί το δυσμενέστερον. Στο πλαίσιο αυτό, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του άρθρου 9 του Ν.2928/2001 (Α'141) για την προστασία των φυσικών προσώπων που αναφέρουν τις υπόνοιές τους για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

5. Απαγόρευση γνωστοποίησης και εξαιρέσεις αυτής (άρθρα 27 και 28 του Ν.4557/2018)

Τα υπόχρεα πρόσωπα, τα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοί τους απαγορεύεται να γνωστοποιούν στον εμπλεκόμενο πελάτη ή σε τρίτους ότι διαβιβάσθηκαν ή θα διαβιβασθούν αρμοδίως πληροφορίες ή ότι διεξάγεται ή ενδέχεται να διεξαχθεί έρευνα ή ανάλυση για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Οι παραβαίνοντες το ανωτέρω καθήκον εχεμύθειας τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών.

Σημειώνεται ότι η απόπειρα των εξωτερικών λογιστών - φοροτεχνικών και των νομικών προσώπων παροχής λογιστικών-φοροτεχνικών υπηρεσιών να αποτρέψουν πελάτη να εμπλακεί σε εγκληματική δραστηριότητα δεν συνιστά γνωστοποίηση.

Σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 28, η απαγόρευση γνωστοποίησης δεν εμποδίζει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ εξωτερικών λογιστών - φοροτεχνικών και των νομικών προσώπων παροχής λογιστικών-φοροτεχνικών υπηρεσιών που λειτουργούν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον τα ανωτέρω πρόσωπα ασκούν τις επαγγελματικές δραστηριότητές τους, είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας είτε όχι, στο πλαίσιο του ίδιου νομικού προσώπου ή ευρύτερης δομής, στην οποία υπάγεται το νομικό πρόσωπο και η οποία διαθέτει κοινή κυριότητα, διοίκηση ή έλεγχο της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις που διέπουν την λειτουργία των νομικών προσώπων. Το ίδιο ισχύει για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ανωτέρω υπόχρεων προσώπων και αντίστοιχων προσώπων από τρίτες χώρες που επιβάλλουν τουλάχιστον ισοδύναμες προς τον ως άνω νόμο υποχρεώσεις.

Παράλληλα, βάσει της παρ.3 του άρθρου 28, τα ως άνω υπόχρεα πρόσωπα που εδρεύουν ή ασκούν τις δραστηριότητές τους στην Ελλάδα δύναται να ανταλλάσσουν με υπόχρεα πρόσωπα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία ή επαγγελματικό κλάδο με αυτά πληροφορίες που αφορούν στον ίδιο πελάτη και σε συναλλαγή ή δραστηριότητα στην οποία συμμετέχουν από κοινού. Τα ανωτέρω ισχύουν και για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των προαναφερθέντων ημεδαπών υπόχρεων προσώπων και ίδιας κατηγορίας ή επαγγελματικού κλάδου υπόχρεων προσώπων που εδρεύουν ή ασκούν τις δραστηριότητές τους σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτη χώρα που επιβάλλει υποχρεώσεις τουλάχιστον ισοδύναμες με εκείνες που επιβάλλει ο Ν.4557/2018, καθώς και υποχρεώσεις σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

6. Φύλαξη αρχείων και στοιχείων και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (άρθρα 30, 31 του Ν.4557/2018)

Τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν να φυλάσσουν τα ακόλουθα έγγραφα και πληροφορίες για σκοπούς πρόληψης, εντοπισμού και διερεύνησης από την Αρχή, τις αρμόδιες αρχές ή κάθε άλλη δημόσια αρχή, ενδεχόμενης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας:

α) τα έγγραφα και τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εφαρμογή των μέτρων συνήθους δέουσας επιμέλειας, μεταξύ των οποίων είναι η πιστοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας των πελατών και των πραγματικών δικαιούχων.

Σημειώνεται ότι με την ΠΟΛ.1200/2018 Απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. ορίστηκαν τα έγγραφα και τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται από τα υπόχρεα πρόσωπα για την πιστοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας των πελατών τους και των πραγματικών δικαιούχων κατά την εφαρμογή των μέτρων δέουσας επιμέλειας του Ν.4557/2018,

β) τα πρωτότυπα ή αντίγραφα παραστατικά που είναι αναγκαία για τον προσδιορισμό των συναλλαγών,

γ) τα εσωτερικά έγγραφα που αφορούν σε εγκρίσεις ή διαπιστώσεις ή εισηγήσεις για υποθέσεις που σχετίζονται με την διερεύνηση των αδικημάτων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές

δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή αναφερθείσες ή μη υποθέσεις στην Αρχή,

- δ) τα στοιχεία της επιχειρηματικής, εμπορικής και επαγγελματικής αλληλογραφίας με τους πελάτες που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση των υπόχρεων προσώπων προς τις υποχρεώσεις που ορίζει ο Ν.4557/2018.**

Τα ανωτέρω έγγραφα, παραστατικά ή στοιχεία φυλάσσονται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή για χρονικό διάστημα πέντε ετών μετά το τέλος της επιχειρηματικής σχέσης με τον πελάτη ή την ημερομηνία της περιστασιακής συναλλαγής. Κατά τη λήξη της προθεσμίας αυτής τα υπόχρεα πρόσωπα διαγράφουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εκτός αν επιτρέπεται ή επιβάλλεται αιτιολογημένα από άλλη διάταξη νόμου ή κανονιστική απόφαση η φύλαξή τους επί μακρότερο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τη δεκαετία.

Επιπλέον, τα ως άνω στοιχεία πρέπει να τηρούνται κατά τέτοιον τρόπο, ώστε το υπόχρεο πρόσωπο να μπορεί να ανταποκρίνεται πλήρως και χωρίς καθυστέρηση, μέσω διαύλων που εξασφαλίζουν το απόρρητο των ερευνών, σε αίτημα της Αρχής, της αρμόδιας ή άλλης δημόσιας αρχής ως προς το αν διατηρεί ή είχε συνάψει κατά την διάρκεια των τελευταίων ετών επιχειρηματική σχέση με συγκεκριμένα πρόσωπα, ως προς το είδος της επιχειρηματικής σχέσης, καθώς και για κάθε σχετική συναλλαγή.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Ν.4557/2018, η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας θεωρείται ζήτημα δημοσίου συμφέροντος σύμφωνα με τον Ν.2472/1997.

7. Εσωτερικές διαδικασίες (άρθρα 35 και 36 του Ν.4557/2018)

Τα υπόχρεα πρόσωπα λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα και εφαρμόζουν εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες, προκειμένου να εντοπίζουν και να εκτιμούν τους κινδύνους νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Σύμφωνα με την παρ.3 του άρθρου 35 οι ανωτέρω πολιτικές, έλεγχοι και διαδικασίες είναι ανάλογες προς τον χαρακτήρα και το μέγεθος του υπόχρεου προσώπου και αφορούν: α) την αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων, τα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο, την υποβολή αναφορών ύποπτων συναλλαγών προς την Αρχή, την τήρηση αρχείου, τον ορισμό υπευθύνου σε επίπεδο διοίκησης για τον έλεγχο της συμμόρφωσης και τον έλεγχο καταλληλότητας των εργαζομένων και β) τη συγκρότηση και λειτουργία ανεξάρτητης υπηρεσίας ελέγχου για την εξακρίβωση της εφαρμογής των εσωτερικών πολιτικών, ελέγχων και διαδικασιών.

Επιπρόσθετα, τα υπόχρεα πρόσωπα θεσπίζουν διαδικασίες που θα επιτρέπουν στους εργαζομένους τους να καταγγέλλουν παραβάσεις εσωτερικά, μέσω ειδικού, ανεξάρτητου και ανώνυμου διαύλου, ανάλογου προς τον χαρακτήρα και το μέγεθος του εκάστοτε υπόχρεου προσώπου.

Οι εφαρμοζόμενες εσωτερικές πολιτικές, έλεγχοι και διαδικασίες εγκρίνονται από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη, τα οποία παρακολουθούν και, όπου ενδείκνυται, ενισχύουν τα μέτρα που έχουν ληφθεί.

Περαιτέρω, τα υπόχρεα πρόσωπα που ανήκουν σε όμιλο εφαρμόζουν επαρκείς και κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες σε επίπεδο ομίλου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η εν λόγω υποχρέωση ισχύει και για τις θυγατρικές και τα υποκαταστήματα που ανήκουν κατά πλειοψηφία στα υπόχρεα πρόσωπα και ευρίσκονται σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτες χώρες.

Τα υπόχρεα πρόσωπα που λειτουργούν εγκαταστάσεις σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξασφαλίζουν ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις τηρούν τις σχετικές εθνικές διατάξεις του κράτους υποδοχής.

Τα υποκαταστήματα και οι θυγατρικές εταιρείες που ανήκουν κατά πλειοψηφία στα υπόχρεα πρόσωπα και ευρίσκονται σε τρίτες χώρες όπου οι ελάχιστες απαιτήσεις καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης

της τρομοκρατίας είναι λιγότερο αυστηρές από τις διατάξεις του Ν.4557/2018, εφαρμόζουν τις τελευταίες, συμπεριλαμβανομένων αυτών για την προστασία των δεδομένων, στον βαθμό που το επιτρέπει η νομοθεσία της τρίτης χώρας. Σε περίπτωση που η νομοθεσία της τρίτης χώρας δεν το επιτρέπει, τα υπόχρεα πρόσωπα διασφαλίζουν ότι τα υποκαταστήματα και οι θυγατρικές τους εφαρμόζουν επιπρόσθετα μέτρα, ώστε να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ενημερώνουν σχετικά την αρμόδια αρχή. Επιπροσθέτως, σε περίπτωση που η νομοθεσία τρίτης χώρας δεν επιτρέπει την εφαρμογή των πολιτικών και διαδικασιών σε υποκαταστήματα και θυγατρικές των υπόχρεων προσώπων στην χώρα αυτή, τα υπόχρεα πρόσωπα ενημερώνουν την Αρχή, την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή και τον Κεντρικό Συντονιστικό Φορέα.

Σημειώνεται επίσης ότι πληροφορίες, οι οποίες περιλαμβάνονται σε αναφορές ασύνηθων ή ύποπτων συναλλαγών που υποβάλλονται στην Αρχή από τα υπόχρεα πρόσωπα και αφορούν σε κεφάλαια που αποτελούν προϊόντα εγκληματικής δραστηριότητας ή σχετίζονται με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, επιτρέπεται να ανταλλάσσονται εντός του ομίλου, εκτός αν δοθούν διαφορετικές οδηγίες από την Αρχή.

7. Κατάρτιση και εκπαίδευση (άρθρο 37 του Ν.4557/2018)

Τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν, ανάλογα με τους εκτιμώμενους κινδύνους, τη φύση και το μέγεθός τους, να λαμβάνουν μέτρα ώστε να διασφαλίσουν ότι οι υπάλληλοί τους έχουν λάβει γνώση της νομοθεσίας σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και των σχετικών κανονιστικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των σχετικών υποχρεώσεων για την προστασία δεδομένων.

Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή των υπαλλήλων σε ειδικά προγράμματα κατάρτισης για τον εντοπισμό των δραστηριοτήτων που τυχόν συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και την εκμάθηση του τρόπου με τον οποίο πρέπει να ενεργούν στις περιπτώσεις αυτές.

IV. Κυρώσεις

1. Ποινικές κυρώσεις (άρθρο 39 του Ν.4557/2018)

Σύμφωνα με την περ.δ' της παρ.1 του άρθρου 39 του Ν.4557/2018 «Με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών τιμωρείται ο υπάλληλος του υπόχρεου νομικού προσώπου ή όποιο άλλο υπόχρεο προς αναφορά ύποπτων συναλλαγών πρόσωπο παραλείπει από πρόθεση να αναφέρει αρμοδίως ύποπτες ή ασυνήθεις συναλλαγές ή δραστηριότητες ή παρουσιάζει ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, κατά παράβαση των σχετικών νομοθετικών, διοικητικών ή κανονιστικών διατάξεων και κανόνων, εφόσον για την πράξη του δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή από άλλες διατάξεις».

2. Διοικητικές κυρώσεις (άρθρο 46 του Ν.4557/2018)

Στα υπόχρεα πρόσωπα που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις τους από τις διατάξεις του Ν.4557/2018, επιβάλλεται με απόφαση των αρμόδιων εποπτικών αρχών, σωρευτικά ή διαζευκτικά, είτε η λήψη συγκεκριμένων διορθωτικών μέτρων, προκειμένου να συμμορφωθούν με αυτές, εντός τακτού χρονικού διαστήματος που ορίζεται με την παρούσα σε περίοδο έξι (6) μηνών από την παραλαβή της Απόφασης λήψης διορθωτικών μέτρων, για τα εποπτευόμενα από την ΑΑΔΕ υπόχρεα πρόσωπα, είτε μία ή περισσότερες από τις κατωτέρω κυρώσεις:¹

- α) Στα υπόχρεα νομικά πρόσωπα ή οντότητες:**
 - i) πρόστιμο σε βάρος του νομικού προσώπου ή της οντότητας μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.**
 - ii) πρόστιμο σε βάρος των μελών του διοικητικού συμβουλίου, του διευθύνοντος συμβούλου, των διευθυντικών στελεχών ή άλλων υπαλλήλων του νομικού προσώπου ή της οντότητας, υπεύθυνων για την τέλεση των παραβάσεων ή ασκούντων ανεπαρκή έλεγχο ή εποπτεία επί των υπηρεσιών, υπαλλήλων και δραστηριοτήτων του νομικού προσώπου ή της οντότητας, λαμβανομένης υπόψη της θέσης ευθύνης και των εν γένει καθηκόντων τους, μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.**

¹Τροποποίηση Ε.2014/202217.02.2022

- iii) απομάκρυνση των ανωτέρω προσώπων από τη θέση τους, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, και απαγόρευση ανάληψης άλλης αντίστοιχης θέσης,
 - iv) δημόσια ανακοίνωση που αναφέρει το νομικό πρόσωπο ή την οντότητα και την φύση της παράβασης,
 - v) οριστική απαγόρευση της άσκησης ορισμένων δραστηριοτήτων του νομικού προσώπου ή της οντότητας, της ίδρυσης νέων υποκαταστημάτων στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα ή της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αν πρόκειται για ανώνυμη εταιρεία,
 - vi) σε περίπτωση σοβαρών ή επανειλημμένων παραβάσεων, οριστική ή προσωρινή ανάκληση ή αναστολή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα της άδειας λειτουργίας του νομικού προσώπου ή της οντότητας ή απαγόρευση της άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
- β) Στα υπόχρεα φυσικά πρόσωπα:
- i) πρόστιμο μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ,
 - ii) δημόσια ανακοίνωση που αναφέρει το φυσικό πρόσωπο και την φύση της παράβασης,
 - iii) οριστική ή προσωρινή απαγόρευση της άσκησης της επιχειρηματικής ή επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

Σημειώνεται επίσης ότι τα υπόχρεα νομικά πρόσωπα ή οντότητες δύνανται να θεωρηθούν υπαίτια για παραβάσεις που τελούνται προς όφελός τους από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικώς, είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου ή της οντότητας και κατέχει διευθυντική θέση εντός αυτού με βάση εξουσία εκπροσώπησής του ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό του ή για την άσκηση ελέγχου εντός αυτού. Δύνανται, επίσης, να θεωρηθούν υπαίτια όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο κατέστησε δυνατή την τέλεση της παράβασης από ιεραρχικά κατώτερο στέλεχος προς όφελος του νομικού προσώπου ή της οντότητας.

Οι αποφάσεις επιβολής των κυρώσεων δημοσιεύονται, όταν γίνουν αμετάκλητες, με ανάρτησή τους για χρονικό διάστημα πέντε ετών στον επίσημο διαδικτυακό τόπο της αρμόδιας εποπτικής αρχής.

Σε περίπτωση που υπόχρεο φυσικό πρόσωπο παραβαίνει τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των σχετικών κανονιστικών αποφάσεων, εφόσον ο πειθαρχικός έλεγχος αυτού ασκείται κατά τις κείμενες διατάξεις από ειδικό πειθαρχικό όργανο, η αρμόδια αρχή παραπέμπει το υπόχρεο φυσικό πρόσωπο στο παραπάνω όργανο, στο οποίο διαβιβάζει και όλα τα στοιχεία της παράβασης.

V. Γνωστοποίηση στα υπόχρεα πρόσωπα και έλεγχος συμμόρφωσης αυτών

Κατόπιν των ανωτέρω θέτουμε υπόψη σας τις εν λόγω υποχρεώσεις των υπόχρεων προσώπων βάσει των διατάξεων του Ν.4557/2018 και παρακαλούμε να ενημερώσετε σχετικά τα μέλη σας - υπόχρεα πρόσωπα εποπτείας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) ήτοι τους εξωτερικούς λογιστές-φοροτεχνικούς και τα νομικά πρόσωπα παροχής λογιστικών-φοροτεχνικών υπηρεσιών, καθώς και τους ιδιώτες ελεγκτές, τους μεσίτες ακινήτων και τους εμπόρους και εκπλειστηριαστές αγαθών μεγάλης αξίας, με τον πλέον πρόσφορο κατά την κρίση σας τρόπο, ώστε να εφαρμόζουν τις ως άνω διατάξεις.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ Α.Α.Δ.Ε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ